

BÍ TÍCH THÁNH THỂ THE EUCHARIST

Thánh Kinh – Thánh Truyền – Giáo Huấn Giáo Hội
Bible – Sacred Tradition – Teaching of the Church

Lm. Giuse Vũ Xuân Minh

I. NHẬP ĐỀ:

“Đây Nhiệm tích vô cùng cao quý!
Nào chúng ta phục bái tôn thờ
Và dấu tích ngàn xưa lưu ký
Phải kính nhường nghi lễ mới đây.
Ta hãy lấy đức tin bù lại
Nếu giác quan không cảm thấy gì”.

NHỮNG ẨN DỤ CỦA NHIỆM TÍCH TẠ ƠN (The Metaphors of the Eucharist) CỰU ƯỚC

Trong sa mạc dân Israel kêu trách Chúa vì họ không được ăn bánh no nê như thời còn bên Ai Cập. Chúa ban cho họ bánh Manna để họ được ăn no nê trên đường hành hương về miền đất hứa (the promised land). Chúa ban cho họ chỉ ăn đủ trong ngày, nếu để dành đến sáng mai bánh sẽ bị hư (Xuất Hành 16). Manna mà dân Chúa được nuôi dưỡng trong hoang địa chính là hình bóng của Bí tích Thánh Thể. Trong Phúc âm thánh Matthêu, Chúa dạy cầu nguyện bằng Kinh Lạy Cha. “Xin Cha cho chúng con hôm nay lương thực hằng ngày”, nghĩa là lương thực của ngày hôm đó.

Xuất Hành 16:17-21 “Con cái Israel đã làm như thế. Họ lượm kẻ nhiều người ít. Rồi họ lấy đầu đong, kẻ có nhiều thì không dư, người có ít thì không thiếu. Mỗi người đã lượm tùy theo sức mình ăn được bao nhiêu. Ông Môsê nói với họ: “Đừng có ai để dành cho đến sáng.” Một số người đã không nghe lời ông Môsê, họ để dành cho đến sáng, nhưng trong đó có giòi bọ và xông ra mùi hôi thối. Bây giờ ông Môsê nổi giận với họ. Sáng nào cũng vậy, mỗi người lượm tùy theo sức ăn được bao nhiêu. Và khi mặt trời toả sức nóng, thì nó tan ra”.

Như thế lễ Vượt Qua của người Do Thái chuẩn bị cho lễ Vượt Qua của Kitô giáo. Đức Kitô, Con Chiên của Thiên Chúa, chịu sát tế (Thánh giá) và được ăn (Bữa ăn tối) trong bối cảnh lễ Vượt Qua của Do Thái (Tuần Thánh). Vì thế, Người mang ơn cứu độ cho thế giới và việc tái diễn có tính cách Bí tích hành động cứu độ này là trung tâm của phụng vụ Kitô giáo được cử hành trong Thánh lễ, vừa là lễ hiến tế vừa là bàn tiệc.

Xuất Hành 12:11-14. Lễ Vượt Qua (Passover). Các ngươi phải ăn thế này: lưng thắt gọn, chân đi dép, tay cầm gậy. Các ngươi phải ăn vội vã. Đó là lễ Vượt Qua mừng Đức Chúa. Đêm ấy Ta sẽ rảo khắp đất Ai-cập, sẽ sát hại các con đầu lòng trong đất Ai-cập, từ loài người cho đến loài thú vật, và sẽ trị tội chư thần Ai-cập, vì Ta là Đức Chúa. Còn vết máu trên nhà các ngươi sẽ là dấu hiệu cho biết có các ngươi ở đó. Thấy máu Ta sẽ vượt qua, và các ngươi sẽ không bị tai ương tiêu diệt khi Ta giáng họa trên đất Ai-cập. Các ngươi phải lấy ngày đó làm ngày tưởng niệm, ngày đại lễ mừng Đức Chúa. Qua mọi thế hệ, các ngươi phải mừng ngày lễ này, đó là luật qui định cho đến muôn đời”.

TÂN ƯỚC

Trong Tân Ước có bốn thuật trình về cấu trúc của Nhiệm tích Tạ Ơn. **Thuật trình sớm nhất là của thánh Phaolô** trong thư thứ nhất gửi cho tín hữu Côrintô, là giáo đoàn mà chính ngài thiết lập. Đó là khoảng thời gian năm 55 trong thành phố Côrintô, các Kitô hữu họp nhau để cử hành bữa ăn của Chúa hay bữa Tiệc ly. Qua bữa ăn đó đòi hỏi các Kitô hữu phải cùng nhau cử hành nghi lễ trong bác ái, nhưng tệ nạn xảy ra là trước bữa ăn của Chúa (the Lord's supper), người ta lại ăn uống riêng với nhau, kết bè kết nhóm và gây chia rẽ.

1 Corintô 11:23-26 *“Thật vậy, điều tôi đã lãnh nhận từ nơi Chúa, tôi xin truyền lại cho anh em. Trong đêm bị nộp, Chúa Giêsu cầm lấy bánh, dâng lời tạ ơn, rồi bẻ ra và nói: “Đây là Mình Thầy, hiến dâng vì anh em, anh em hãy làm việc này mà tưởng nhớ đến Thầy”. Cũng thế, sau bữa ăn, người cầm lấy chén rượu và nói: “chén này là Giao Ước mới, lập bằng Máu Thầy, mỗi khi uống, anh em hãy làm việc này, mà tưởng nhớ đến Thầy”. Thật vậy, cho tới ngày Chúa đến, mỗi lần ăn Bánh và uống Chén này, là anh em loan truyền Chúa đã chịu chết.*

Trong Phúc âm Luca

Luca 22:14-20. Ăn tiệc Vượt Qua với các môn đệ và Chúa Giêsu lập phép Thánh Thể:

“Khi giờ đã đến, Đức Giêsu vào bàn cùng với các tông đồ. Người nói với các ông: “Thầy những khát khao mong mọi ăn lễ Vượt Qua này với anh em trước khi chịu khổ hình. Bởi vì Thầy nói cho anh em hay, Thầy sẽ không bao giờ ăn lễ Vượt Qua này nữa, cho đến khi lễ này được nên trọn vẹn trong Nước Thiên Chúa. Rồi Người nhận lấy chén, dâng lời tạ ơn và nói: “Anh em hãy cầm lấy mà chia nhau. Bởi vì Thầy báo cho anh em biết, từ nay Thầy không còn uống sản phẩm của cây nho nữa, cho đến khi triều đại Thiên Chúa đến.

Rồi người cầm lấy bánh, dâng lời tạ ơn, bẻ ra, trao cho các ông và nói: “Đây là mình Thầy, hiến tế vì anh em. Anh em hãy làm việc này, mà tưởng nhớ đến Thầy. Và tới tuần rượu cuối bữa ăn, Người cũng làm như vậy và nói: “Chén này là giao ước mới, lập bằng máu Thầy, máu đổ ra vì anh em”.

Trong Phúc âm thánh Máccô

Máccô 14:22-25. Đức Giêsu lập Bí tích Thánh Thể.

“Cũng đang bữa ăn, Đức Giêsu cầm lấy bánh, dâng lời chúc tụng, rồi bẻ ra, trao cho các ông và nói: “Anh em hãy cầm lấy, đây là mình Thầy”. Và Người cầm chén rượu, dâng lời tạ ơn, rồi trao cho các ông, và tất cả đều uống chén này. Người bảo các ông: “Đây là máu Thầy, máu Giao Ước, đổ ra vì muôn người. Thầy báo thật anh em, chẳng bao giờ Thầy còn uống sản phẩm của cây nho nữa, cho đến ngày Thầy uống thứ rượu mới trong Nước Thiên Chúa”.

Phúc âm thánh Mátthêu

Mátthêu 26:26-29. Đức Giêsu lập Bí tích Thánh Thể.

“Cũng trong bữa ăn, Đức Giêsu cầm lấy bánh, dâng lời chúc tụng, rồi bẻ ra, trao cho môn đệ và nói: “Anh em cầm lấy mà ăn, đây là mình Thầy”. Rồi Người cầm lấy chén, dâng lời tạ ơn, trao cho môn đệ và nói: “Tất cả anh em hãy uống chén này, vì đây là máu Thầy, máu Giao Ước, đổ ra cho muôn người được tha tội. Thầy bảo cho anh em biết, từ nay Thầy không còn uống thứ sản phẩm này của cây nho, cho đến ngày Thầy cùng anh em uống thứ rượu mới trong Nước của Cha Thầy”.

III. LỜI RAO GIẢNG CỦA GIÁO HỘI THỜI ĐẦU (Didache)

Trong lời rao giảng của Giáo hội (Didache 9,10,14,17),

Giáo hội trình bày bốn giai đoạn hành động phải được liên kết các nào đó bằng việc tách rời riêng biệt của việc cử hành BTTT khỏi việc liên kết từ đầu với bữa ăn thường. Trong chương 9 của tài liệu nói rằng “Chỉ có người đã được rửa tội mới được lãnh nhận Thánh Thể, nhưng không ai được phép ăn hay uống lễ tế Tạ Ơn, mà đã không được rửa tội nhân danh Chúa”.

Bốn giai đoạn của hành vi phụng vụ:

- 1-Dâng lễ vật: cầm lấy bánh và rượu trên tay
- 2-Cầu nguyện/chúc tụng: dâng lời tạ ơn
- 3-Phân chia: bẻ bánh
- 4-Hiệp thông: phân phát các phần nhỏ được chia ra.

Thánh Tử đạo Justin

Ngài chịu tử đạo khoảng năm 150, cho chúng ta một lý chứng:
“Chúng tôi gọi thực phẩm này là Thánh Thể (Eucharist); và không ai được thông phần vào đó, ngoại trừ những ai tin vào lời rao giảng của chúng tôi là thật... Vì không phải như bánh và thức uống thông thường chúng ta lãnh nhận, nhưng từ khi Đức Giêsu Kitô Đấng Cứu Độ chúng ta đã nhập thể qua lời Chúa, và cả thịt và máu vì ơn cứu độ của chúng ta, cũng vậy, chúng ta được dạy rằng, của ăn sau khi biến thành Nhiệm tích Tạ Ôn do lời cầu nguyện Thánh Thể chuẩn nhận nhờ Người, và sự biến đổi mà máu thịt chúng ta được nuôi dưỡng, cả thịt và máu được nhập thể là Đức Giêsu”.

IV. CÔNG ĐỒNG CHUNG VATICAN II (1963-1965)

Thánh lễ và Mầu nhiệm Vượt Qua. Trong bữa tiệc sau hết, vào đêm bị nộp, Đấng Cứu Chuộc chúng ta đã thiết lập Hy Tế Tạ Ơn bằng Mình Máu Người, để nhờ đó Hy tế khổ giá kéo dài qua các thời đại cho tới khi Người lại đến, và cũng để ủy thác cho hiền thê yêu quý của Người là Giáo hội việc tưởng nhớ cái chết và sự sống lại của Người. Đây là Bí tích tình yêu, dấu chỉ hiệp nhất, mối dây bác ái, bữa tiệc Vượt Qua, trong đó chúng ta ăn Chúa Kitô, được tràn đầy ân sủng và được bảo đảm vinh quang tương lai (Số 47).

V. GIÁO LÝ GIÁO HỘI CÔNG GIÁO 1994

1337. **Thiết lập Bí tích Thánh Thể.** Yêu thương những người thuộc về Ngài, Chúa Giêsu đã yêu thương họ đến cùng. Biết rằng đã tới giờ Ngài từ giữa thế gian này để trở về với Cha Ngài. Trong một bữa ăn, Ngài rửa chân cho họ và đã ban cho họ lời truyền dạy về yêu thương. Muốn để lại cho họ một bảo chứng của tình thương của Ngài, và để không bao giờ xa rời những kẻ thuộc về Ngài, cũng như để cho họ có thể tham dự vào lễ Vượt Qua của Ngài, Chúa Giêsu đã lập phép Thánh Thể như một tưởng niệm của sự chết và sự sống lại của Ngài: và Ngài truyền cho các tông đồ hãy cử hành lễ tưởng niệm này cho tới khi Ngài trở lại “bằng cách đặt các ông làm những tư tế của Tân Ước”.

1341. Chiều kích không gian và thời gian của Bí tích Thánh Thể thời các Tông đồ.

Ngay từ hồi đầu, Giáo hội đã trung thành với lệnh truyền của Chúa. Có ghi chép về Giáo hội Giêrusalem rằng: Họ chuyên đến nghe lời giảng dạy của các tông đồ, trung thành với sự hiệp thông huynh đệ, với việc bẻ bánh và các giờ cầu nguyện... Ngày nay, họ một lòng một trí chuyên cần lên đèn thờ và bẻ bánh trong các nhà của họ, họ dùng bữa ăn với niềm vui và tâm lòng đơn sơ (Cv 2:42.46).

1358. Chiều kích Phụng vụ (tôn thờ) của Bí tích Thánh Thể

Vậy ta phải coi Thánh Thể là:

- Cảm tạ và ngợi khen Chúa Cha
- Lễ tưởng niệm Bí tích của Chúa Kitô và của Thân Thể Ngài
- Sự hiện diện của Chúa Kitô, nhờ quyền năng của Lời Ngài và Thần Khí của Ngài.

1359. **Chiều kích Vũ Trụ của Bí tích Thánh Thể** (The Universal dimension of the Eucharist)

Thánh Thể là Bí tích ơn cứu độ được Chúa Kitô thực hiện trên Thập giá cũng là một hy lễ để ngợi khen và cảm tạ **Chúa Cha vì đã sáng tạo vũ trụ vạn vật**. Trong hy lễ Thánh Thể, tất cả vạn vật được Thiên Chúa yêu thương sẽ được dâng lên Chúa qua sự chết và sự sống lại của Chúa Kitô. Nhờ Chúa Kitô, Giáo hội có thể dâng lên hy lễ ngợi khen để cảm tạ Thiên Chúa vì tất cả những gì là tốt lành, tốt đẹp và công chính trong các tạo vật và trong nhân loại.

1361. Chiều kích **siêu hiện thực nhân bản** (humanist meta-realism) của Bí tích Thánh Thể.

Thánh lễ cũng là hy lễ ngợi khen, nhờ đó Giáo hội ca hát vinh quang Thiên Chúa nhân danh toàn thể vũ trụ vạn vật: hy lễ ngợi khen này chỉ có thể thực hiện nhờ Chúa Kitô: **Ngài kết hiệp các tín hữu vào bản thân Ngài**, vào lời ngợi khen và lời chuyển cầu của Ngài, thành thử hy lễ ngợi khen sẽ được dâng lên Chúa Cha nhờ Chúa Kitô và với Ngài để được chấp nhận trong Ngài.

1362. Chiều kích **siêu hiện thực** (meta-realism) của Bí tích Thánh Thể.

Thánh lễ là sự tưởng niệm lễ Vượt Qua của Chúa Kitô, **là sự hiện tại hóa và tiến dâng lễ hy sinh** độc nhất của Ngài trong phụng vụ của Giáo hội, Nhiệm Thể của Ngài. Trong tất cả các Kinh nguyện Thánh Thể, chúng ta đều thấy có kinh nguyện là kinh tưởng niệm (commemoration), hay kinh tưởng nhớ (anamnesis), sau những lời của việc lập phép Thánh Thể.

VI. THAY CHO LỜI KẾT (Conclusion)

1364. Từ “tưởng niệm” đã nhận được một ý nghĩa mới trong Tân Ước. Khi Giáo hội cử hành Thánh Thể, Giáo hội tưởng nhớ lễ Vượt Qua của Chúa Kitô, và lễ này trở thành hiện tại lễ hy sinh mà Chúa **Kitô đã hiến dâng một lần là đủ trên Thập giá**, vẫn còn hiện nay: Tất cả mỗi khi hy lễ Thập giá mà Chúa Kitô, lễ Vượt Qua của chúng ta, được hiến tế trên bàn thờ, thì công cuộc ơn cứu chuộc của chúng ta được thực hiện.

1367. Lễ hy sinh của Chúa Kitô trên Thập giá và lễ hy sinh của Thánh Lễ cũng chỉ là một lễ hy sinh duy nhất. Vẫn chỉ cùng là một vật hiến tế, cùng một Đấng đã tế lễ mình xưa trên Thập giá, nay lại hiến tế nhờ thừa tác vụ của các Linh mục. Chỉ khác về cách thức hiến dâng. **Nơi hy lễ được tiến dâng trong Thánh Lễ, cũng chính Chúa Kitô đã tự hiến tế xưa một lần bằng cách đổ máu trên Thập giá, thì nay Ngài được hiến tế cách không đổ máu nữa (DS 1740).**